

Dosarul nr. 2ra-1062/2021

prima instanță: Judecătoria Drochia, sediul Glodeni (jud. C. Rîmari)

instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud. S. Procopciuc, E. Grumeza, N. Chircu)

ÎNCHEIERE

14 iulie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Iurie Bejenaru

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Nicolae Spijavca, reprezentat de avocatul Andrei Stănilă,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Nicolae Spijavca împotriva Primăriei comunei Iabloana, raionul Glodeni, intervenient accesoriu Consiliul comunal Iabloana, raionul Glodeni cu privire la încasarea prejudiciului material,

împotriva deciziei din 23 martie 2021 a Curții de Apel Bălți, prin care a fost admis apelul declarat de Primăria comunei Iabloana, raionul Glodeni, a fost casată hotărârea din 22 iunie 2020 a Judecătoriei Drochia, sediul Glodeni și a fost emisă o nouă hotărâre de respingere a acțiunii,

c o n s t a t ă:

La 04 aprilie 2019, Nicolae Spijavca s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva Primăriei comunei Iabloana, raionul Glodeni, intervenient accesoriu Consiliul comunal Iabloana, raionul Glodeni cu privire la încasarea prejudiciului material.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, în perioada începând cu 10 octombrie 2003 până în septembrie 2015, a folosit în arendă bazinul acvatic „Cărămida de Jos” cu suprafața de 5,02 ha, înregistrat sub numărul cadastral XXXXX situat în comuna Iabloana.

A susținut că, faptul folosinței a fost confirmat în temeiul contractelor de arendă: cu nr.22 din 10 octombrie 2003, nr.22 din 30 martie 2006, suplimentul din 14 noiembrie 2008, acordul adițional din 15 august 2006, actul din 15 mai 2006 privind transmiterea în arendă a lacului, iar dreptul de arendă fost înregistrat în Registrul Bunurilor Imobile.

A menționat că, potrivit hotărârii din 14 iunie 2017 a Judecătoriei Drochia, sediul Glodeni, menținută prin decizia din 23 noiembrie 2017 a Curții de Apel Bălți, irevocabilă prin încheierea din 16 mai 2018 a Curții Supreme de Justiție, actele care au stat la baza dreptului de folosință a bazinului acvatic au fost declarate nule.

A invocat că, pe parcursul folosinței bazinului acvatic, în temeiul Actului Inspectoratului Ecologic de Stat nr. XXXXX din XX septembrie XXXX, dânsul a

fost obligat sub semnătură proprie să execute lucrări de reparație a iazului și de construcție a scurgerilor de rezervă a apei în caz de calamități naturale. În baza aceluși act, din sursele financiare proprii a efectuat lucrări de protecție a bazinului acvatic împotriva scurgerii apei (procurarea și montarea țevii metalice, procurarea și montarea discului de închidere, procurarea și montarea tubului de azbociment, etc.).

A mai menționat că, potrivit raportului de expertiză extrajudiciară nr.XXX din XX octombrie XXXX s-a constatat că, costul lucrărilor de construcție la obiectul acvatic „Cărămida de Jos” constituie suma de 99183,39 de lei, reprezentat prin devizul local.

A considerat reclamantul că, după anularea contractului de arendă prin hotărâre judecătorească definitivă, este îndreptățit conform prevederilor legale ale Codului Civil și ale Legii cu privire la arendă în agricultură nr.198 din 15 mai 2003, să solicite de la Primăria comunei Iabloana, compensarea îmbunătățirilor efectuate.

Prin cerere a solicitat reclamantul admiterea cererii de chemare în judecată, încasarea din contul Primăriei comunei Iabloana, raionul Glodeni în beneficiul lui Nicolae Spijavca, a prejudiciului material cauzat în urma efectuării investițiilor capitale efectuate în folosința bazinului acvatic „Cărămida de Jos”, cu suprafața de 5,02 ha, situat în comuna Iabloana, în sumă de 99183,39 de lei și a cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 22 iunie 2020 a Judecătoriei Drochia, sediul Glodeni, acțiunea civilă a fost admisă. A fost încasat din contul Primăriei com. Iabloana în beneficiul lui Nicolae Spijavca prejudiciului material cauzat în urma efectuării investițiilor capitale efectuate la bazinul acvatic ”Cărămida de Jos”, în sumă de 99183,39 de lei și cheltuielile de judecată în total suma de 15976,00 de lei, constituite din taxa de stat în sumă de 2976,00 de lei, remunerarea expertului pentru întocmirea raportului de expertiză extrajudiciară în sumă de 10000 de lei, onorariul avocatului în sumă de 3000,00 de lei.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 13 iulie 2020, Primăria comunei Iabloana, raionul Glodeni a declarat apel împotriva hotărârii din 22 iunie 2020 a Judecătoriei Drochia, sediul Glodeni, prin care a solicitat casarea hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea civilă să fie respinsă.

Prin decizia din 23 martie 2021 a Curții de Apel Bălți a fost admis apelul declarat de Primăria comunei Iabloana, raionul Glodeni, a fost casată hotărârea primei instanțe și a fost emisă o nouă hotărâre de respingere a acțiunii.

În susținerea poziției sale instanța de apel s-a bazat pe prevederile art.63 din Codul funciar, art.1, art.12 alin.(1), lit. a) din Codul apelor,(în vigoare pînă la 26 octombrie 2013), art. 21, alin.(3) al Legii cu privire la arenda în agricultură nr.198-XV din 15 mai 2003, (în vigoare pînă la 01 martie 2019), și a conchis că, concluzia primei instanței cu privire la încasarea din contul Primăriei comunei Iabloana, raionul Glodeni în beneficiul lui Nicolae Spijavca a prejudiciului material cauzat în urma efectuării investițiilor capitale efectuate în folosința bazinului acvatic „Cărămida de Jos”, cu suprafața de 5,02 ha, situat în com. Iabloana, în sumă de 99183,39 de lei, ca fiind neîntemeiată, și a concluzionat că, pretențiile intimatului-reclamant Nicolae Spijavca sunt neîntemeiate, deoarece ultimul nu este îndreptățit să pretindă despăgubiri în legătură cu lucrările de reparație capitală a digului.

Instanța de apel a remarcat că, prima instanță la adoptarea soluției nu a ținut cont de faptul că, prin contractul nr.22 din 30 martie 2006 cu privire la folosința lacului „Cărămida de Jos”, Primăria comunei Iabloana, r-l Glodeni a dat în arendă lui Nicolae Spijavca terenul cu nr. cadastral XXXXX, sub folosirea lacului „Cărămida de Jos”, iar digul la care intimatul Nicolae Spijavca pretinde că, a efectuat lucrări de reparație capitală în sumă de 99183,39 de lei nu este obiect al contractului menționat.

Mai mult ca atât, instanța de apel a reținut că, în contractual de arendă din 30 martie 2006 la pct.3 (f.d.55), părțile au convenit că, Nicolae Spijavca va efectua reparația capitală a digului din contul plății de arendă 80%. Deci, părțile au convenit de comun acord că, arendașul Nicolae Spijavca va fi scutit de plata a 80% din plata arende pe durata contractului de arendă, în schimbul reparației capitale a digului. Înțelegerea care a fost convenită între părțile contractului a avut drept consecință faptul că, Nicolae Spijavca în perioada arendei terenului cu nr. cadastral XXXXX a achitat doar 20% din plata de arendă, fiind obligat să repare digul iazului din surse proprii, potrivit prevederilor aceluiași contract.

La fel instanța de apel a stabilit că, pretenția lui Nicolae Spijavca cu privire la încasarea cheltuielilor de reparație a digului în sumă de 99183,39 de lei, stabilite prin raportul de expertiză, sînt neîntemeiate, or, dânsul a fost scutit de 80% din plata de arendă în schimbul efectuării lucrărilor de construcție la care s-a obligat prin contract.

Sub alt aspect, instanța de apel a menționat că, admiterea acțiunii înaintate de Nicolae Spijavca ar duce la încălcarea condițiilor contractuale între părți și ar servi o îmbogățire fără justă cauză a intimatului/reclamant.

Conform prevederilor art.8 alin.1 Cod civil, în vigoare pînă la 01 martie 2019, drepturile și obligațiile civile apar în temeiul legii, precum și în baza actelor persoanelor fizice și juridice care, deși nu sînt prevăzute de lege, dau naștere la drepturi și obligații civile, pornind de la principiile generale și de la sensul legislației civile.

Instanța de apel a notat că, în contractul de arendă nr.22 din 30 martie 2006 digul nu este individualizat ca obiect de arendă, unicul obiect de arendă fiind terenul de sub folosința lacului „Cărămida de Jos”. Lucrările de protecție a bazinului acvatic împotriva scurgerii apei au fost o condiție a încheierii contractului de arendă, iar Nicolae Spijavca a beneficiat pe tot parcursul contractului de arendă de reducere esențială, în proporție de 80% la plata de arendă, în schimbul efectuării lucrărilor de construcție.

În virtutea acestui fapt instanța de apel a conchis că, la încheierea contractului de arendă, Nicolae Spijavca a acceptat această condiție de reparație capitală a digului, iar în contractual de arendă încheiat între părți, nu este stabilită condiția/înțelegerea între părți, ca Primăria Iabloana va restitui cheltuielile suportate de Nicolae Spijavca la reparația capitală a digului.

Potrivit pct.3 al suplimentului din 14 noiembrie 2008 la contractul de arendă nr.22 din 30 martie 2006, la capitolul obligațiilor proprietarului, părțile au convenit că în caz de retragere înainte de termen a obiectivului acvatic ”proprietarul” îi va reîntoarce ”arendașului” toate cheltuielile și pagubele suportate, inclusiv profitul nerealizat.

Instanța de apel a menționat că, prezentul punct din suplimentul la contract nu poate fi aplicabil speței, deoarece contractul de arendă a fost declarat nul, fiind încheiat contrar prevederilor legale, iar potrivit art.219 alin.1 din Codul civil, (în vigoare pînă la 01 martie 2019), actul juridic încetează cu efect retroactiv din momentul încheierii. Dacă în conținutul său rezultă că poate înceta numai pentru viitor, actul juridic nu va produce efecte pentru viitor. Totodată, natura actului juridic încheiat, în cazul dat, încetează doar pentru viitor, deoarece este prezent un contract de executare continua și el poate fi desființat doar pentru viitor.

În aceste circumstanțe, instanța de apel a reiterat că, Nicolae Spijavca s-a folosit de bazinul acvatic pe parcursul derulării contractului de arendă, a plătit arenda, a reparat digul, s-a folosit de aceste bunuri, fiind beneficiarul folosinței, fiind o situație ireversibilă și deci restituirea cheltuielilor efectuate nu se justifică, deoarece ar duce la îmbogățirea fără justă cauza a arendașului, nefiind stabilite condiții de restituire a cheltuielilor (art.1389-1397 din Codul Civil).

A mai conchis instanța de apel că, neîntemeiat prima instanță a reținut calculele efectuate de către expertul în cadrul raportului de expertiză extrajudiciară nr.368 din 29 octombrie 2018, potrivit căruia, aceste costuri constituie suma de 99183,39 de lei, deoarece acest raport nu are acte primare contabile, care ar confirma starea și prețul de bilanț a digului în anul 2006 și care era prețul de bilanț a digului în anul 2018 la momentul efectuării raportului de expertiză. Totodată, în raport nu sunt indicate acte contabile care ar demonstra procurarea materialelor, nu este indicată perioada concretă cînd și ce lucrări au fost efectuate și care este uzura digului.

La 21 mai 2021, Nicolae Spijavca, reprezentat de avocatul Andrei Stănilă a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărîrii primei instanțe.

În motivarea recursului a indicat că, nu este de acord cu decizia instanței de apel, deoarece la examinarea prezentului litigiu a interpretat în mod eronat normele de drept material, ceea ce a dus la pronunțarea unei soluții greșite asupra cazului dedus judecătii.

A invocat că, circumstanțele importante pentru soluționarea pricinii nu au fost contestate și elucidate pe deplin de către instanța de apel, iar concluziile expuse în decizia contestată sunt în contradicție cu circumstanțele pricinii, iar normele de drept material au fost încălcate și aplicate eronat.

Prin notificarea din 07 iunie 2021, Curtea Supremă de Justiție în conformitate cu art. 439 alin. (2) din Codul de procedură civilă, a expediat intimațiilor copia recursului și i-a înștiințat despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

La 30 iunie 2021, prin intermediul poștei electronice, Primăria com. Iabloana, raionul Glodeni, reprezentat de primarul dl. Ghenadie Mîrza, a depus referință, prin care a solicitat respingerea recursului ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărîrii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Materialele dosarului atestă că, decizia Curții de Apel Chișinău din 23 martie 2021 a fost expediată părților la 19 aprilie 2021 (f.d.62). Prin urmare, recursul

declarat la 21 mai 2021, de către Nicolae Spijavca, reprezentat de avocatul Andrei Stănilă, este în termen.

Examinând temeiurile recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul declarat de Nicolae Spijavca, reprezentat de avocatul Andrei Stănilă nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Prin urmare, argumentele recursului nu indică la încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Astfel, în sensul dat, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ține să menționeze că, potrivit jurisprudenței CEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de

lucruri (cauza Asito vs Republica Moldova, 10 iulie 2010, Meyer vs Germania, 22 martie 2016), însă motivele recursului, invocare în speță sunt similare celor invocate în cadrul judecării cauzei, care au fost apreciate corespunzător.

Astfel, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Nicolae Spijavca, reprezentat de avocatul Andrei Stănilă ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, art. 431 alin. (2), 433 lit. a) și 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul declarat de Nicolae Spijavca, reprezentat de avocatul Andrei Stănilă, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru